

Kreatív–Art–Fotó '86-22 – Fotótól a számítógépig

Különleges alkalom, hogy ilyen attraktív tárlat keretében tekinthetjük meg Barabás Ferenc korai fényképeit és legújabb munkáit Békéscsabán a Csabagyöngye Kulturális Központban. Azonban ha azt vesszük, hogy évente számos könyv, kiadvány tervezése mutatja jelenlétét a művészeti életben, szinte állandó kiállítónak tekinthetjük. Könyveket tervezett a fővárosi Móra, Corvina és a békéscsabai Tevan Kiadóknak. Lipcsében tanulta a tipográfiát, könyvtervezést, közben képzőművészeti tanulmányokat folytatott Kaposváron, szülővárosában. Alkotói tevékenységének eredményeként tagja lett a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE). Könyvszakmai és grafikai munkásságán kívül a társművészetet jelentő fotózásban is eredményeket tud felmutatni, amit kiállítások jeleznek. A MAOE mellett tagja a Békéstáji Művészeti Társaságnak és a békési megyeszékhely Márvány Fotóklubjának. Unikális kezdeményezés volt a nyomdák városában, Békéscsabán 1987-től rendezett Alkalmazott Grafikai Művésztelepek sora. A legmagasabban jegyzett hazai grafikusok – az Iparművészeti Főiskola tanárai – között ő is készített változatokat Magyarország logójára, vagyis vizuális megjelenítésére. A rendszerváltozás miatt aztán végül nem lett kézzel fogható (képben látható) eredménye a szimpóziumoknak. Az 1990-es évek elején megalapította saját cégét, a Typografika káéftét. Ennek elsősorban a grafikai tervezés, könyvkiadás, nyomdai szolgáltatások végzése a fő tevékenysége a mai napig. Számos reprezentatív katalógus, hazai és főleg erdélyi tematikájú kötet tervezése, kivitelezése kötődik hozzá. Apai ágon ugyanis gyergyószárhegyi gyökerekkel rendelkezik. Könyvtervezői stílusában méltó folytatója a Gyomán működött kneri, a Csabán volt tevani, klasszikus felfogású tradícióknak. Ezt a tevékenységét ismerték el kétezerben a Tevan Andor-díjjal.

Békéscsabán, Kaposváron, Csíkszeredában és a görögországi Delphiben voltak computer grafikai kiállításai 1996-tól. Szakmailag rendszeresen megméretteti magát, így résztvevője az országos csoportos kiállításoknak. A MAOE *Harmónia*, *Káosz és Rend*, *Dimenziók* és *Horizont* megnevezésű tárlatán egy-egy computeres technikájú munkával vett részt. A számítógép adta alkotói lehetőségeket az elsők közt fedezte fel művészi üzenete megfogalmazásához. A digitális technika ezernyi vizuális változatot kínál fel használójának. Abban áll az alkotó lehetősége, hogy mikor állítja meg érzelmei, hangulati attitűdjének függvényében a gép mozgását.

Ezen a tárlaton elsősorban fotográfiákat mutatott be Barabás Ferenc. Magától értetődik, hogy az egykori NDK-ban készített, 1986-os, korai fényképeivel kezdődik a kiállítás. Berlini és lipcsei utcaképek váltogatják egymást, rajtuk szovjet katona kerékpáron, punkos frizurájú fiatalok. Tájsebeket okozó lignitbánya panorámája az akkori monstrum gépekkel. Azonban minden szürke, ami nem csupán a kezdetleges fényképezőgép adottságainak köszönhető, hanem a korabeli világ jellemzése is. Természetesen karakteres portrék is jelentős teret kaptak a kiállításon. Így került ábrázolásra két szakállas képzőművész figura: *Kiss György* és *Schéner Mihály*, illetve fiatal balett-táncosok nagyméretű levelekkel, félig eltakart arccal. Budapesti

jazzkoncertfotók olyan nemzetközi híru zenészekkel, mint *John McLaughlin*, szintén 1986-ból. Erdélyhez és a Partiumhoz kapcsolódó fotóin megjelenik *Sanyi, a szénégető*, a maga gyűrött ráncaival, illetve a *Füstölő boksa*. Ezzel díjat is nyert. Aradon tanuló afrikai lány portréja, nagyváradi szecessziós lépcsőkorlát, rajta kerékpárra ugró alak. Utóbbi képnél útra indítja gondolkodásunkat a sziporkázóan mozgalmas egymásra fényképezéssel.

A tárlat friss, számítógépes grafikáin Barabás Ferenc kitárulkozik és vezetésével láthatjuk a meghatározhatatlan, a behatárolhatatlan térből, mit akar nekünk megmutatni. Kiemel vagy elsimít, jelentéktelenné vagy hangsúlyossá tesz képi elemeket a fantáziájának sugallata alapján. Átgondolt, tiszta, racionális, ellenben szenvedélyes munkákat tár a néző elé ezen a békéscsabai kiállításon. A viszonylatok mestere Barabás Ferenc, amit a könyvtervezés során ezerszer figyelembe vett, és a grafikák esetében is szisztematikusan alkalmaz.

Köteles I–XVI, *Blue pillangók I–VI* és *Fényjátékaim I–VII*, címet adott sorozatainak. A képek állandó alapmotívumból építkeznek. A kiállító a szimmetriával teremt meg a mozgalmasságot, benne a mélység, a forgás váltakozó elevenségét. Ezeken a grafikákon több olyan változattal találkozunk, amelyen a festőiség hatását érhetjük tetten. Mindez azt bizonyítja, hogy Barabás Ferenc nyitott mindenféle stílus iránt. Ugyanez mondható el a többi fényképről, például a tájotókról, ahol a csillogás, az örvénylés a végén harmóniában oldódik fel. *Akt-variációk* címet visel az a sorozat, amelyen a nőalakokat sokszoros színverziókkal ábrázolja. *Lineáris dimenziók* című kompozíciója azt a szemléletet van hivatva demonstrálni, miszerint az idő múlása látszat csupán.

A tárlat főfalán látható az a sorozat, amely a fényképezőgép zárszerkezetének formáját követi. Virágok, cinegék forognak, szállnak képletesen, mint Barabás Ferenc, amikor *Kreatív* (ez ugyanis a kiállítás címe) kedvében van.

Sanyi, a szénégető